

14 juni 2018

Toespraak Hans Hovens herdenkingsceremonie Tuin van Bezinning

Eerste Pinksterdag 1977. Stralend weer, nog twee uur dienst. Nog even door de bossen rijden langs de grens met Duitsland. Gewoon een routineritje.

Iets verdachts? Enkele schoten vallen...

Verleden, heden en toekomst komen hier in de Tuin van Bezinning samen. Vele politiemensen worden bij dit nationale monument, in het bijzijn van familie, vrienden en collega's, en in het bijzijn van agenten in opleiding herdacht en gewaardeerd.

Voor eenieder die wij hier in deze Tuin gedenken, waren de omstandigheden waaronder hij of zij om het leven kwam anders. Bij iedere naam hoort een eigen verhaal. Een fataal ongeluk in het verkeer. De klopjacht op een crimineel. Een vuurgevecht.

Het verhaal van mijn vader begint op 29 mei 1977. Vandaag alweer meer dan 41 jaar geleden.

Rond de klok van zes uur 's avonds wordt er aangebeld. In de deuropening staat onze pastoor. Mam weet onmiddellijk dat er iets ergs aan de hand is: pap is niet meer. Hij is vermoord! Een combinatie van 'ongeloof', 'boosheid', 'verdriet' en 'sterk willen zijn', maakt zich meester van mam en van ons, de vier kinderen. In de dagen die volgen voelen we ons als toeschouwers van een lugubere film waarin we zelf de hoofdrol lijken te spelen.

Terwijl iedereen in shock verkeerde, deden collega's uit het korps – maar ook die aan de Duitse zijde van de grens – er alles aan om de zaak op te lossen. In de media was er veel aandacht voor de gewelddadige dood van mijn vader. Een aandacht die, hoewel beduidend minder, tot op de dag van vandaag voortduurt. Telkens wordt ons gezin heen en weer geslingerd tussen hoop en twijfel. Meerdere malen wordt het onderzoek heropend, maar de moord op pap wordt niet opgelost.

Omdat de moord in 1995 is verjaard, wordt in dat jaar 'dossier 670/III/78' helaas definitief gesloten. Ook nu nog strijden gevoelens van verdriet, boosheid, machteloosheid, berusting en acceptatie soms om voorrang.

Op 21 maart 2006, iets meer dan 10 jaar na het sluiten van het dossier, mocht ik samen met de heer Van Vollenhoven, deze Tuin van Bezinning plechtig openen. Het waren mijn herinneringen aan die opening en het in de Tuin verwerkte acanthusblad, die de kunstenaar Sjèr Jacobs inspireerden tot een prachtig bronzen kunstwerk. Een monument ter nagedachtenis aan mijn vader, dat door mijn zussen Loes en Irma op 29 mei 2012 op het politiebureau in Tegelen werd onthuld. Voor mij wordt daarmee zowel op nationaal als op lokaal niveau recht gedaan aan wat mijn vader heeft betekend voor de politie en voor het Tegelse korps in het bijzonder.

Maar voor mij zijn deze Tuin en het lokale monument in Tegelen méér dan alleen een eerbetoon en een expliciete uiting van waardering voor hem.

Beiden geven ook aanleiding voor reflectie op de fundamentele waarden van het politievak. En ze doen beseffen dat de risico's van het politiewerk soms het ultieme offer vragen. Onverwacht en verschrikkelijk.

In deze Tuin van Bezinning komen niet alleen verleden, heden en toekomst samen. De Tuin verbindt ook rust, bezinning en reflectie.

Enigszins ondergedompeld in de ceremonie rondom dit nationale monument en de vele toespraken die ik hier (de afgelopen twaalf jaar) hoorde, kon één enkel woord me soms zodanig raken dat ik kippenvel kreeg of dat mijn ogen vochtig werden. Herkenning die in een enkel geval zelfs leidde tot herbeleving.

De vragen rondom de raadselachtige moord op mijn vader zijn nooit verdwenen. Sterker nog, ze hebben ons zo vaak en indringend beziggehouden dat we bijna vergaten wie hij was als vader, als mens, maar ook als politiemens. En met enige regelmaat dringen de vragen over wat er die Eerste Pinksterdag is gebeurd zich weer op.

Natuurlijk zijn er ook momenten geweest waarop we terugdachten aan hem als vader. Zoals het moment dat ik 47 jaar werd en me realiseerde dat hij nooit zo oud mocht worden. Of het missen van een klankbord tijdens de vreugdevolle en tijdens de minder plezierige gebeurtenissen met onze kinderen en kleinkinderen. Hoe zou hij zijn geweest? Wat zou hij in ons geval hebben gedaan?

Onze kinderen hebben 'opa Hai' nooit gekend, maar realiseren zich het gemis terdege en vinden deze herdenking, zoals zijn kleindochter Fleur het zei: "... Belangrijk zodat hij op één of andere manier toch nog een beetje bij ons is."

De herinneringen aan mijn vader vervaagden in de loop der jaren. Zo ook ons beeld van hem als politieman. Sinds de opening van de Tuin van Bezinning is er echter meer ruimte gekomen om de herinneringen aan hem als mens, als vader en als politieman toe te laten. Een ontwikkeling waarvoor niet alleen deze Tuin verantwoordelijk is. Maar deze plek heeft daar op de een of andere wijze onmiskenbaar een rol in gespeeld.